

На основу члана 87. став 2. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске”, број 40/13) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

**ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ ОБЈЕКТА ЗА
НЕСМЕТАНО КРЕТАЊЕ ДЈЕЦЕ И ЛИЦА СА УМАЊЕНИМ ТЈЕЛЕСНИМ
СПОСОБНОСТИМА**

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се урбанистичко-технички услови (у даљем тексту: услови) за планирање простора јавних саобраћајних и пјешачких површина, прилаза грађевинским објектима, пројектовање стамбених и нестамбених зграда, као и посебних уређаја у њима, уклањање архитектонских баријера код постојећих грађевинских објеката, којима се обезбјеђује несметано кретање дјеце и лица са умањеним тјелесним способностима (у даљем тексту: лица са посебним потребама) у простору.

Члан 2.

(1) Стамбене зграде из члана 1. овог правилника су:

- а) стамбене зграде са десет или више станова и
- б) зграде за становање заједница (стамбене зграде за заједничко становање за старија лица, студенте, дјецу и друге друштвене групе, као што су: домови пензионера, раднички домови, студентски домови, сиротишта, уточишта за бескућнике и други слични објекти).

(2) Нестамбене зграде из члана 1. овог правилника су:

а) хотели и сличне зграде које обухватају:

- 1) хотеле и мотеле (соба/туш/WC) са 50 и више соба,
- 2) хостеле са 50 и више соба са заједничким санитаријама,
- 3) гостионице са собама, пансионе и сличне зграде за ноћење са рестораном или без њега, укупне корисне површине 400 m² и више,
- 4) засебне ресторане, барове и друге просторе за обављање угоститељских дјелатности са 80 и више сједећих мјеста,
- 5) туристичко насеље са 50 и више апартмана,
- 6) дјечје или породичне кампове за 500 и више гостију,
- 7) ресторане, мотеле и друге сличне објекте који су у функцији пута, уз магистралне и регионалне путеве,

б) пословне зграде, које обухватају:

- 1) банке или пословнице банака са три и више шалтера или пултова,

2) поште или пословнице пошта за рад са странкама са три и више шалтера или пултова,

3) управне и административне зграде Владе Републике Српске, Народне скупштине Републике Српске и јединица локалне самоуправе,

4) судове,

5) конференцијске и конгресне центре и сличне зграде,

в) зграде за трговину на велико и мало, које обухватају:

1) трговачке центре, робне куће, зграде с трговинама и ресторане за самопослуживање, укупне корисне површине 400 m² и више,

2) тржнице,

3) објекте трговачке намјене, који су у функцији пута, уз магистралне и регионалне путеве,

4) засебне трговине и бутике, сајамске хале, просторе за аукције и изложбе и сличне објекте укупне корисне површине 400 m² и више,

5) апотеке,

г) зграде за транспорт и комуникације, које обухватају:

1) зграде цивилних и војних аеродрома, жељезничке станице, аутобуске станице, лучке терминале, стајалишта жичара и сједећих жичара, зграде за телевизијско и радио емитовање,

2) телекомуникационе центре за пружање услуга корисницима са три или више шалтера или пултова, телефонске централе са три или више уређаја,

3) наткривена паркиралишта, капацитета 300 и више возила,

4) јавне гараже (надземне и подземне) капацитета 300 и више возила,

5) бензинске пумпе,

д) зграде за културно-умјетничку дјелатност и забаву, образовање, болнице и остале зграде за здравствену заштиту, које обухватају:

1) биоскопске дворане, концертне дворане, оперске куће, позоришта и сличне објекте са 100 и више мјеста у гледалишту,

2) дворане за састанке и вишенамјенске дворане које се углавном користе за културно-умјетничку дјелатност и забаву, површине 300 m² и више,

3) играонице, музичке дворане, плесне дворане, диско-клубове, павиљоне за промотивне концерте и сличне објекте површине 300 m² и више,

4) музеје, умјетничке галерије и изложбене просторе површине 300 m² и више,

5) библиотеке, информационо-документационе центре и зграде за чување архивске грађе,

6) зграде за предшколско, основно и средње образовање; зграде које се употребљавају за више и високо образовање и истраживање, истраживачке лабораторије, заводе за истраживање и образовање,

7) специјалне школе за дјецу са посебним потребама,

8) метеоролошке станице, зграде опсерваторијума,

9) институције које пружају медицински и хируршки третман, те његу за болесна и повријеђена лица, санаторијуме, болнице за дуготрајни боравак и домове за његу, психијатријске болнице, диспанзере, објекте за социјалну заштиту мајки и дјеце; универзитетске болнице, болнице за кажњенике, затворенике и оружане

снаге; зграде које се употребљавају за термално лијечење, таласотерапију, функционалну рехабилитацију, трансфузију крви, ветеринарско лијечење,

10) зграде институција за пружање комбинованих услуга смјештаја, прехране и медицинског збрињавања за старија лица, хендикепирана лица са 20 и више соба,

11) кошаркашка и тениска игралишта, базени, гимнастичке дворане, дворане за клизање и хокеј и други објекти за спорт са 100 и више мјеста у гледалишту,

ђ) остале нестамбене зграде које обухватају:

1) вјерске објекте,

2) гробља и грађевинске објекте на гробљима,

3) затворе и казнено-поправне центре; касарне за оружане снаге, полицију или ватрогасце,

4) јавни WC са четири или више WC јединица и

5) јавна склоништа, праонице и друге сличне објекте за јавну употребу.

II УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ ПРОСТОРА И ПРОЈЕКТОВАЊЕ ЗГРАДА КОЈИМ СЕ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ НЕСМЕТАНО КРЕТАЊЕ ЛИЦА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА У ПРОСТОРУ

1. Јавне саобраћајне и пјешачке површине

1.1. Тротоари и пјешачке стазе

Члан 3.

(1) Тротоари и пјешачке стазе, пјешачки прелази, мјеста за паркирање и друге површине у оквиру улица, тргова, шеталишта, паркова, игралишта, по којима се крећу лица са посебним потребама у простору међусобно су повезани и прилагођени за оријентацију и са нагибима који не могу бити већи од 8,3% (1:12).

(2) Попречни нагиб уличних тротоара и пјешачких стаза (нагиб који је под правим углом у односу на правац кретања) износи највише 2%.

(3) Шеталишта у оквиру јавних зелених и рекреативних површина су добро освијетљена, означена и са обезбијеђеним мјестима за одмор, као што су клупе дуж праваца кретања.

(4) Клупе из става 3. овог члана имају сједишта на висини до 45 cm са рукохватима на висини до 70 cm изнад нивоа шеталишне стазе, а поред клупа се обезбјеђује простор површине 110 cm · 140 cm за смјештај инвалидских колица.

Члан 4.

(1) Ради несметаног кретања лица у инвалидским колицима ширина уличних тротоара и пјешачких стаза износи најмање 180 cm, а изузетно 120 cm, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90 cm.

(2) Површина шеталишта је чврста, равна и отпорна на клизање.

(3) На трговима или на другим великим пјешачким површинама, контрастом боја и материјала, обезбјеђује се уочљивост главних токова и њихових промјена у правцу.

Члан 5.

(1) У коридору основних пјешачких кретања не постављају се стубови, рекламни панои или друге препреке, а постојеће препреке се видно обиљежавају.

(2) Ако није могуће избјећи стуб, наступна површина на удаљености од најмање 100 cm изводи се у другој површинској обради.

(3) Дијелови зграда (балкони, истаци, висећи рекламни панои, доњи дијелови крошања дрвећа) уздижу се најмање 250 cm у односу на површину по којој се пјешак креће, уколико се налазе непосредно уз пјешачке коридоре.

1.2. Пјешачки прелази

Члан 6.

(1) Пјешачки прелази означавају се тако да се јасно разликују од подлоге тротоара и коловоза, а постављају се под правим углом у односу на тротоар.

(2) Пјешачки прелази, на мјестима гдје коловоз прелази већи број дјеце (обданиште, школа), опремају се свјетлосном сигнализацијом, а прелази на којима коловоз прелази већи број слијепих лица или лица са оштећеним видом опремају се и посебном звучном сигнализацијом.

(3) Пролаз кроз пјешачко острво у средини коловоза изводи се у нивоу коловоза и у ширини пјешачког прелаза, а најмање 180 cm и дужине у ширини пјешачког острва.

(4) За пјешачко острво из става 3. овог члана обезбјеђује се уочљивост контрастом боја и другом површинском обрадом.

Члан 7.

(1) За савладавање висинске разлике између тротоара и коловоза користе се рампе (косе равни) нагиба до 8,3% (1 : 12), у дужини потребној да се овај нагиб оствари.

(2) Бочна закошења косих равни из става 1. овог члана изводе се по потреби, у нагибу до 8,3% (1 : 12).

(3) Растојање од објекта уз тротоар до почетка нагиба рампе износи најмање 125 cm.

(4) Ако није могуће обезбиједити растојање из става 3. овог члана, рампа се изводи тако да се тротоар у пуној ширини доведе на ниво коловоза у зони пјешачког прелаза.

1.3. Мјеста за паркирање

Члан 8.

(1) Мјеста за паркирање возила која користе лица са посебним потребама у простору планирају се у близини улаза у стамбене зграде, нестамбене зграде и друге објекте и означавају се знаком приступачности.

(2) Најмања ширина мјеста за паркирање возила, која користе лица са посебним потребама у простору, износи 370 cm.

(3) Под условима из ст. 1. и 2. овог члана планира се:

а) најмање 5% мјеста од укупног броја мјеста за паркирање возила за лица са посебним потребама у простору, у оквиру јавних паркиралишта,

б) најмање једно мјесто за паркирање возила за лица са посебним потребама у простору на паркиралиштима са мање од 20 мјеста која се налазе уз амбуланту, апотеку, продавницу прехранбених производа, пошту, ресторан и дјечји вртић и

в) најмање 10% мјеста од укупног броја мјеста за паркирање на паркиралиштима уз домове здравља, болнице, домове старих и друге веће здравствене и социјалне установе, као и друге зграде које претежно служе лицима са посебним потребама у простору.

1.4. Стајалишта јавног превоза

Члан 9.

(1) На стајалиштима јавног превоза пројектује се плато (перон) за пјешаке ширине најмање 200 cm, а на стајалиштима у близини школских зграда, као и на стајалиштима подземне и приградске жељезнице, плато за пјешаке ширине најмање 300 cm.

(2) Висина платоа (перона) из става 1. овог члана одговара висини првог улазног степеника возила јавног превоза или пода вагона, а када се користе возила са високим првим степеником, висина платоа одговара висини која је до 18 cm нижа од првог степеника возила.

2. Прилази до зграда

Члан 10.

(1) Прилаз до зграде предвиђа се на дијелу зграде чији је приземни дио у нивоу терена или је мање уздигнут у односу на терен.

(2) Савладавање висинске разлике између пјешачке површине и прилаза до зграде врши се:

а) рампама за пјешаке и инвалидска колица и

б) вањским степеницама и подизним платформама.

2.1. Рампе за пјешаке и инвалидска колица

Члан 11.

(1) Савладавање висинских разлика између двије пјешачке површине и на прилазу до зграде врши се примјеном рампи.

(2) Рампе из става 1. овог члана пројектују се тако да:

а) нагиб рампе није већи од 8,3% (1 : 12),

б) рампе дуже од 6 m раздвајају се одмориштима најмање дужине 130 cm уколико се на одморишту не мијења смјер, а уколико се на одморишту врши окретање за 180 степени, не смије бити краће од 190 cm нити уже од 200 cm,

в) најмања чиста ширина рампе за једносмјеран пролаз износи 90 cm,

г) рампе су заштићене са вањских страна ивичњацима висине 5 cm, ширине 5 cm до 10 cm и опремљене са обје стране двовисинским рукохватима овалног облика за прихватање на висини од 70 cm, односно 90 cm; рукохвати су непрекидни и протежу се најмање 30 cm испред почетка и иза завршетка рампе; рукохват се стабилно причвршћује за зид (носач), а завршеци се окрећу према зиду, односно према носачу; боја шипке се изводи у контрасту са бојом позадине и

д) површина рампе је чврста, равна и отпорна на клизање; за лица са оштећеним видом, површине рампи су у бојама које су у контрасту са подлогом.

2.2. Степенице и степеништа

Члан 12.

Степенице у зградама, првенствено намијењеним за особе са посебним потребама у простору, пројектују се тако да:

а) најмања ширина степенишног крака износи 120 cm,

б) најмања ширина газишта је 32 cm, а највећа дозвољена висина степеника од 13 cm до 15 cm,

в) чела степеника у односу на површину газишта су благо закошена, без избочина и затворена,

г) површина чела степеника је у контрастној боји у односу на боју газишта,

д) између одморишта и степеника на дну и врху степеништа постоји контраст у бојама,

ђ) приступ степеништу, заштитне ограде са рукохватима и површинска обрада газишта испуњавају услове предвиђене за рампе из члана 11. овог правилника,

е) површина пода на удаљености од најмање 50 cm од почетка силазног крака степеништа има различиту површинску и визуелну обраду у односу на обраду подеста,

ж) кракови степеница подижу се на свим дијеловима гдје је висина пролаза испод степеница мања од 220 cm и

з) степеник у дну степенишног крака је увучен у односу на површину којом се крећу пјешаци испред споменутог крака.

2.3. Подизне платформе

Члан 13.

(1) Савладавање висинских разлика, код којих не постоји могућност савладавања ове разлике рампама, степеницама и степеништем, врши се подизним платформама (при реконструкцији зграда, у градским и историјским језгрима).

(2) Подизна платформа планира се као плато величине најмање 110 cm · 140 cm са погонским механизмом, ограђена заштитном оградом, пресвучена и опремљена материјалом који не клизи и опремљена прекидачима за позив и сигурносним уређајем.

(3) За савладавање висинских разлика између спратова могу се изузетно примјењивати ескалатори, који се крећу по шинама у висини рукохвата.

3. Стамбене и нестамбене зграде

3.1. Кретање у зградама

Члан 14.

(1) Улаз у зграду прилагођава се коришћењу лица са посебним потребама у простору, тако да:

а) се испред улазних врата изводи раван пјешачки плато димензија најмање 150 cm · 150 cm,

б) је свијетла ширина улазних врата најмање 91 cm, а код објеката у којима је учестало кретање инвалидних особа најмање 180 cm; најмања дубина вјетробранског простора, ако се овакав простор предвиђа за случај да се вањска и унутрашња врата отварају у истом смјеру, 210 cm,

в) се под вјетробрана изводи у нивоу улазног хола, односно степенишног простора зграда; уколико постоји висинска разлика између вјетробрана и улазног хола, савладава се рампом и степеништем тако да се по изласку са рампе обезбјеђује излазни простор у ширини од 150 cm; подлога је отпорна према клизању, а отирачи су од чврстог материјала, постављени тако да је њихова површина у нивоу пода,

г) су све стаклене преграде од неломљивог стакла обезбјеђене физичком запреком на висини од 90 cm и означене бојом на висини од 140 cm до 160 cm и

д) је улаз у зграду наткривен увлачењем у зграду или помоћу надстрешнице и довољно уочљив за лица оштећеног вида.

(2) Ако зграда има више вањских улаза, пројектује се тако да услове из става 1. овог члана испуњава најмање један улаз, који се означава знаком приступачности лицима са посебним потребама у простору.

Члан 15.

(1) За несметано кретање лица са посебним потребама у простору пројектују се пјешачки прилази и ходници који имају ширину од најмање 180 cm (изузетно 195 cm) за двосмјерно кретање, а најмање 90 cm за једносмјерно кретање у пролазима на краћим растојањима.

(2) Ако зграда има више ходника или пролаза до исте тачке, услове из става 1. овог члана испуњава најмање један од њих и означава се знаком приступачности лицима са посебним потребама у простору.

Члан 16.

(1) Савладавање етажних висинских разлика врши се унутрашњим степеницама и степеништима, рампама и лифтовима.

(2) Унутрашње степенице и степеништа пројектују се тако да испуњавају услове из члана 12. овог правилника.

(3) За савладавање етажних висинских разлика користе се првенствено двокраке и вишекраке степенице исте дубине и висине кроз све етаже у згради.

Члан 17.

За повезивање двије или више комуникација у различитим нивоима, поред степеница могу се предвидјети рампе или лифтови.

Члан 18.

(1) Савладавање етажних висинских разлика у стамбеним зградама и нестамбеним зградама врши се путем лифтова, тако да:

а) прилаз лифту на нивоу улаза у зграду има слободан простор димензија најмање 150 cm · 200 cm, при чему је подна површина на удаљености од најмање 50 cm од врата лифта различите површинске и визуелне обраде у односу на околну подну површину,

б) унутрашње димензије кабине лифта износе најмање 110 cm · 140 cm,

в) врата кабине лифта, која су помична или се отварају према вањској страни, имају ширину чистог отвора најмање 90 cm и обојена су контрастном бојом у односу на боју околног зида,

г) прецизност пристајања кабине у односу на улазни подест износи највише 2 cm,

д) се преклопно сједиште у кабини поставља на висини од 50 cm и опремљено је са двије стране рукохватом на висини од 90 cm,

ђ) се командна табла поставља на висини од 90 cm до 120 cm од пода, а унутар кабине на удаљености 40 cm од угла кабине; све команде су изведене са рељефним ознакама и контрастним бојама у односу на подлогу, с тим што је команда која означава ниво на којем се налази улаз у зграду различита по додиру и боји од осталих команди на контролној табли,

е) лифт има звучну и визуелну сигнализацију за означавање спрата на који лифт стиже,

ж) се помоћу одговарајућег уређаја подешава довољно вријеме трајања отварања врата у пуној ширини и могућност контроле отварања врата помоћу одговарајућег уређаја, ако је предвиђено аутоматско отварање и затварање врата,

з) се под кабине лифта изводи тако да је отпоран на клизање и

и) освјетљење кабине омогућава задовољавајућу видљивост без рефлексije.

(2) У згради, односно улазу у зграду која има више лифтова, најмање један од њих се пројектује према условима из става 1. овог члана и означава са знаком приступачности лицима са посебним потребама у простору.

Члан 19.

(1) Ширина врата за несметан пролаз инвалидских колица износи најмање 91 cm.

(2) Врата ширине 91 cm до 101 cm пројектују се ако постоји потреба окретања колица у довратнику, ако су врата близу прага, или су улазна на јавним зградама, односно ако постоји већи проток људи.

(3) Слободна маневарска површина на прилазу вратима има ширину од најмање 120 cm у, а у случају уских простора, пројектују се помична врата.

(4) У стамбеним зградама и нестамбеним зградама могу се пројектовати аутоматска врата и клизајућа аутоматска врата.

(5) Звоно, као и квака, изводи се на висини од 85 cm од нивоа пода и поставља непосредно уз врата.

(6) Ивица врата на страни на којој се налази квака удаљена је најмање 50 cm од угла просторије, односно од избочине на зиду или друге препреке постављене под правим углом на раван врата, а уколико су врата аутоматска треба да буду опремљена вертикалном кваком која се повлачи надоље, дужине најмање 30 cm, која се лако хвата и чији најнижи крај лежи приближно на висини од 80 cm изнад доње ивице врата.

(7) Врата се изводе тако да су визуелно лако уочљива и обиљежена на начин предвиђен у члану 14. овог правилника.

Члан 20.

(1) Приликом уграђивања фиксних елемената намјештаја обезбјеђују се коридори за кретање ширине најмање 90 cm.

(2) Подови у стамбеним и другим просторијама изводе се тако да не могу имати високе разлике нити друге препреке (прагове), а ако их имају, оне не могу бити више од 2 cm и имају заобљене ивице.

3.2. Коришћење појединих просторија у зградама

Члан 21.

(1) Ходници, претпростори и друге помоћне просторије су ширине најмање 150 cm и дужине 200 cm без опреме.

(2) Сви пролази између соба су без прагова, односно других висинских разлика.

(3) Спаваће собе, дневне собе, трпезарије и радни простори у дневној соби, у становима за инвалиде су најмање површине од 9 m², а дужина краће стране је најмање 240 cm.

(4) Слободан простор око кухињске опреме, у становима које користе лица у инвалидским колицима, треба да дозвољава маневрисање колицима, што се обезбјеђује на следећи начин:

а) слободан простор између ивица кухињских елемената и зида износи најмање 140 cm,

б) коришћењем специјалних кухињских елемената који омогућавају подвлачење инвалидских колица и приступ до радних површина, судопера и шпорета и

в) ради лакшег премјештања кухињских апарата и посуда елементи у кухињи постављају се у облику слова Г, П или паралелном облику П, при чему слободан простор између паралелних елемената износи 150 cm.

(5) При пројектовању санитарних просторија у нестамбеним зградама и становима намијењеним лицима са посебним потребама у простору, обезбјеђује се потребан простор за несметан приступ инвалидским колицима до појединих санитарних уређаја.

(6) Опрема санитарних просторија је једноставна и приступачна за коришћење.

(7) У санитарне просторије уграђује се алармни уређај.

Члан 22.

Отвори за врата и прозоре, као и ограде на балконима и терасама у просторијама које се налазе у нестамбеним зградама и становима које користе лица са посебним потребама у простору, пројектују се тако да:

- а) свијетле ширине свих унутрашњих и улазних врата износе најмање 91 cm,
- б) нема прагова виших од 2 cm, што се односи и на балконска врата,
- в) су застакљена врата од неломљивог стакла или заштићена решетком: ако је стакло ломљиво, врата су застакљена 80 cm од нивоа пода,
- г) су врата постављена на шарке у угловима просторије,
- д) се велике стаклене површине (у близини веома прометних простора) обиљежавају обојеном траком или рамом, приближно испод нивоа ока,
- ђ) висина прозорског парапета износи највише 80 cm од нивоа готовог пода,
- е) се прозори лако отварају и затварају, кваке на њима постављају на висини од 90 cm до 100 cm од пода и
- ж) је ограда на балконима и терасама, у становима за лица у инвалидским колицима транспарентна и омогућава поглед у подручју 30 cm од пода.

Члан 23.

Уређаји за управљање и регулацију инсталација у згради (склопке, прикључнице, интерфон) пројектују се тако да:

- а) се интерфон поставља на висини од 90 cm до 120 cm од пода,
- б) се прекидач за свјетло и звонце поставља на висини од 90 cm од пода,
- в) се утичнице за свјетилку, телевизор, телефон и други уређаји постављају на висини 40 cm од пода,
- г) се утичнице у кухињи изнад радне плоче постављају на висини од 100 cm од пода,
- д) се утичнице изнад кревета постављају на висини од 80 cm од пода,
- ђ) се потезни аларм и потезни прекидач постављају тако да потезач досеже до висине 60 cm до 70 cm од пода,
- е) се сви уређаји постављају на удаљености 40 cm од углова собе,
- ж) се сви водоводни прикључци, као и одвод отпадне воде, изводе до висине 100 cm од пода,
- з) су сви уређаји у контрастним бојама према подлози, ради лакшег уочавања, а информације на њима рељефне за читање додиром,
- и) се склопке за аутоматско отварање врата постављају тако да се врата при отварању не налазе на путу инвалидским колицима, дјечјим колицима, као и другим помагалима за ходање и
- ј) кваке омогућавају лак прихват и окретање, да би их могла користити и лица са ограниченом снагом у рукама и шакама.

Члан 24.

У улазима стамбених зграда сандучићи за пријем поште постављају се на висини од 100 cm до 120 cm од пода.

3.3. Посебни услови за поједине зграде и елементе опреме

Члан 25.

При пројектовању болница, домова здравља, домова за старе, рехабилитационих центара, домова за одмор у просторијама у којима се предвиђа боравак лица са посебним потребама у простору, осим услова прописаних овим правилником, обезбјеђују се:

- а) празан простор уз кревете величине најмање 160 cm · 100 cm,
- б) купатило уз собу,
- в) соба опремљена алармним уређајем и
- г) соба означена знаком приступачности на висини од 140 cm до 160 cm од пода.

Члан 26.

(1) У пословним зградама висина шалтера и продајних пунктова прилагођава се потребама лица са посебним потребама у простору и износи 80 cm од пода.

(2) Ако у пословној згради постоји више пунктова или шалтера или других елемената опреме за рад са странкама, обезбјеђује се најмање један пункт који испуњава услов из става 1. овог члана.

(3) У нестамбеним зградама у којима се кретање пјешака усмјерава оградом ширина приступног коридора износи најмање 90 cm.

Члан 27.

(1) У биоскопима, конгресним салама, стадионима и сличним зградама за потребе лица у инвалидским колицима планирају се посебна мјеста за смјештај инвалидских колица, чије су димензије најмање 90 cm · 140 cm, с тим да је под изведен без нагиба, од материјала отпорног на клизање.

(2) Мјеста за смјештај инвалидских колица из става 1. овог члана планирају се поред пролаза, односно у близини улаза и видно су обиљежена, а могу бити и груписана.

(3) На сваких 200 сједишта планира се простор за једна инвалидска колица величине 140 cm · 110 cm, на којем су столице помичне.

Члан 28.

(1) У јавним спортским и рекреационим зградама, купалиштима, игралиштима и сличним објектима за потребе лица са посебним потребама у простору планирају се посебно означене кабине за пресвлачење чије су минималне димензије 140 cm · 160 cm и које су опремљене са:

- а) вратима широким најмање 81 cm, која се отварају према вањској страни,
- б) одговарајућим алармним уређајем и

- в) уређајем за принудно отварање врата са вањске стране.
- (2) У кабинама из става 1. овог члана постоји вјешалица за одјећу на висини од 120 cm, а на поду не смије бити ивица која је виша од 2 cm.
- (3) Код пројектовања објеката из става 1. овог члана планира се:
 - а) приступ рампом до гледалишта и до спортских терена и
 - б) на сваких 500 сједећих мјеста у гледалиштима, по једно мјесто за инвалидска колица величине 140 cm · 110 cm.

Члан 29.

- (1) Све зграде које имају јавни телефон обезбјеђују најмање једну универзалну телефонску говорницу.
- (2) Јавне телефонске говорнице које су прилагођене потребама лица са посебним потребама у простору испуњавају сљедеће услове:
 - а) под кабине, односно простор у непосредној близини телефонског апарата је на висини највише 2 cm у односу на приступни пјешачки плато чије су димензије 150 cm · 150 cm, а ако је висинска разлика већа у односу на приступни пјешачки плато, приступ се обезбјеђује рампом,
 - б) телефонски апарат је смјештен у кабини димензија 140 cm · 110 cm, а врата кабине се отварају према вањској страни и имају ширину најмање 81 cm,
 - в) телефонски апарат је постављен на висини од 100 cm до 120 cm и
 - г) у непосредној близини апарата, односно у кабини је постављено преклопно сједиште на висини од 50 cm.
- (3) Други уређаји и опрема за ПТТ саобраћај пројектују се на висини од 100 cm до 120 cm од пода.

Члан 30.

- (1) У јавним WC-има и WC-има у нестамбеним зградама (хотелима, ресторанима, домовима здравља, школама, факултетима и др.) у којима је обавезно извођење четири или више кабина, најмање по једна кабина у мушком и женском дијелу WC-а пројектује се у складу са условима из овог правилника.
- (2) Кабина из става 1. овог правилника пројектује се тако да:
 - а) су улазна врата у кабину ширине 91 cm,
 - б) су у кабини уграђене вјешалице за одјећу на висини од 120 cm од пода и
 - в) је на улазним вратима кабине постављен знак приступачности на висини 140 cm до 160 cm.

3.4. Системи за оријентацију

Члан 31.

- (1) Знакови и табле за обавјештења и натписне плоче (у даљем тексту: знакови) су видљиви, читљиви и препознатљиви.
- (2) Знакови у смислу става 1. овог члана су:
 - а) знакови за оријентацију (скице, планови, макете),

б) путокази и

в) функционални знакови, којима се дају обавјештења о намјени појединих простора (паркиралишта, гараже, лифтови, санитарне просторије).

(3) Знакови на зидовима постављају се на висини од 140 cm до 160 cm изнад нивоа пода или тла, а ако то није могуће, обезбјеђује се одговарајуће растојање погодна за читање текста.

(4) Знакови су добро учвршћени, а ради отклањања рефлексације могу бити рељефни – избочени и правилно постављени у односу на извор свјетлости.

(5) Висина слова на знаковима не смије бити мања од 1,5 cm за унутрашњу употребу, односно 10 cm за вањску употребу.

Члан 32.

(1) Препознавање врата, степеница, рампи, лифтова и пролаза, опреме за противпожарну заштиту, опреме за спасавање и путева за евакуацију обезбјеђује се употребом контрастних боја, одговарајућим освјетљењем и обрадом зидова и подова.

(2) Ради побољшања пријема звука за лица која користе слушне апарате у јавним просторијама се могу постављати индукционе петље, бежични инфрацрвени системи или друга техничка средства за појачање звука.

III ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

(1) Приликом реконструкције, доградње и надоградње постојећих објеката примјењују се одредбе овог правилника ако то дозвољавају техничко рјешење локације, конструкције и други услови грађења.

(2) Уколико технички услови не дозвољавају досљедну примјену одредаба овог правилника, носилац израде техничке документације дужан је у највећој могућој мјери примијенити његове одредбе.

Члан 34.

Одредбе овог правилника не представљају ограничење за примјену услова већег степена приступачности приликом планирања и пројектовања болница, зграда посебно пројектованих за лица са тешкоћама у кретању, као и појединачних станова или радних мјеста прилагођених индивидуалним потребама тих лица.

Члан 35.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима за планирање и пројектовање објеката за несметано кретање дјете и особа са умањеним тјелесним способностима („Службени гласник Републике Српске”, број 44/11).

Члан 36.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 15.03-020-2058/13

МИНИСТАР

Датум: 23.10.2013. године

Сребренка Голић